

Mokslo istorikų ir filosofų konferencija *Scientia et historia* – 2017

Priminsime, kad ši Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų konferencija kasmet suaukiama nuo 1994 metų. Jos tikslas – svarstyti atliekamų darbų rezultatus, rekomenduoti juos atitinkamos paskirties spaudai, ruošti tarptautiniams forumams, ugdyti jaunus tyrėjus, remti jų siekius gilintis į mokslo istorijos, sociologijos bei filosofijos problemas.

2017 m. kovo 30–31 d. Vilniuje Lietuvos kultūros tyrimų (LKTI) institute vyko jau tradicine tapusi 25-oji Lietuvos mokslo istorijai ir mokslo filosofijai skirta konferencija *Scientia et historia*. Konferenciją rengė Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrija kartu su Baltijos valstybių mokslo ir filosofijos asociacija, talkino Lietuvos kultūros tyrimų institutas, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka ir Lietuvos mokslų akademijos Mokslininkų rūmai. Pagal tradiciją darbas vyko sekcijose, paskirsčius pranešimus pagal jų tematines kryptis. Šiais metais buvo suformuotos trys kryptys, nurodytos sekcijų pavadinimuose.

Konferencijos pradžioje Bendrijos pirmininkas prof. Juozas Algimantas Krikštopaitis pasveikino dalyvius ir, palinkėjęs produktyvaus darbo, priminė apie netrukus vykstančias tarptautines konferencijas: Baltijos šalių mokslo istorikų ir filosofų (Tartu, 2017.04.18–20) ir konferenciją, skirtą paminėti I. Domeikos gimimo 215 metų jubiliejų (Vilnius, 2017.07.28–30 d.).

Sekcijos *Istoriniai tyrinėjimai* programa pasižymėjo temų margumu, tačiau čia vyravo dėmesys iškilųjų asmenų veiklai, nemažai

buvo skirta mokslo, švietimo ir visuomenės istorinėms sąveikoms, jų reikšmei atskleisti. Pirmąjį pranešimą perskaitė prof. **Juozas Banionis**, kuris kalbėjo apie įvairialypę akademiko Albino Rimkos (1886–1944) veiklą, akcentavo jo nuopelnus statistikos mokslui. Dr. **Laima Petrauskienė** aptarė paradoksus, kurie atsiradavo kaip sovietmečio mokslinės bendrijos veiklos ideologizavimo ir reglamentavimo rezultatai, jie byloja apie mokslo institucijų prisitaikymą prie sovietinio režimo nuostatų. Šio pranešimo pavadinimas „Kai mokslas buvo matuojamas zuikio uodegos ilgiu“ atspindi laikotarpio keistenybes, kurių turinį atskleidė autorė. Prof. **Algimantas Grigelis**, iliustruodamas unikaliomis nuotraukomis, nušvietė Ignoto Domeikos jaunystės metų veiklą, jos aplinką ir ryšius. Prof. **Libertas Klimka** supažindino auditoriją su prof. Zacharijaus Nemčevskio (1766–1820) mokslinės veiklos ypatumais, pabrėžė jo nuopelnus ir išreiškė apgailėstą, kad jo gimimo sukaktuvės nebuvo paminėtos laiku. Dr. **Birutė Railienė** kalbėjo apie Vilniaus laikraščio „Grindinio žinios“ (1816–1822) leidybą ir sklaidos sąlygas. Leidinys, pasak autorės, pasižymėjo dideliu populiarumu ir įtaka kritiškai bei su humoru vertinti to laikmečio visuomenės elgseną. Habil. dr. **Henryka Ilgievič** nušvietė advokato, bibliofilo, aktyvaus visuomenininko Stanislovo Sadkowskio (1886–1922) veiklą. Dr. **Romualdas Juzefovičius** nagrinėjo pirmųjų trijų Lietuvos kultūros kongresų veiklos tarpukario metais ypatybes

ir mokslininkų indėlių į jų organizavimą. Pranešėjas pažymėjo, kad pirmieji du kongresai pastebimai skyrėsi nuo trečiojo pagal programų turinį, atspindėjo skirtingas kultūros plėtros visuomenėje nuostatas. **Eglė Paškevičiūtė Kundrotienė**, paminėdama Lietuvių mokslo draugijos 110-ąsias metines, aptarė žymaus lietuvybės bei visuomenės ugdytojo, Lietuvių mokslo draugijos valdybos nario Jurgio Šlapelio nuopelnus ne tik knygų leidybai, bet Lietuvos kultūros ir visuomenės raidos sėkmei. Dr. **Marytė Kuodytė** palietė akmens reikšmę žmonijos istorijai, susiedama su materialine etnokultūros paveldu ir su buitines reikmenų gamyba. Dr. **Aldona Vasiliauskienė** kalbėjo apie savo tyrinėjimų tęsinį, kurio tema yra skirta Šv. Bazilijaus ordino veiklai Lietuvoje įvertinti. Kun. **Nerijus Pipiras** auditorijai pasakojo apie kilnią kankinių Mečislavo Reinio ir Teofiliaus Matulionio laikyseną, kuri guodė į Sovietų Sąjungos kalėjimų rūsius patekusius asmenis. Prof. habil. dr. **Juozas Al. Krikštopaitis** išdėstė Apšvietos epochos, pavėlavusios atslinkti į Baltijos šalį, poveikį, akcentavo įtaką švietimo sistemos bei Vilniaus universiteto studijų programų pokyčiams.

Išklausius pranešimus ir diskusijas, įvyko visuotinis Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrijos narių susirinkimas, kuriame, išklausus pirmininko ir mokslinės sekretorės 2016 metų šios organizacijos veiklos apžvalgą, buvo aptarti aktualūs Bendrijos klausimai.

Pirmosios konferencijos dalies pabaigoje Smalininkų Senovinės technikos muziejaus steigėjas ir jo vadovas Justinas Stonys pristatė knygą „Materialinės kultūros paveldas ir jo ištakos“, skirtą originaliam

muziejui, kuriame eksponuojami įvairūs mechanizmai bei mašinos iš įvairių praeities epochų. Jis nurodė, kad muziejuje daugiausia surinkta eksponatų iš antrosios XX a. pusės. Prof. Libertas Klimka aptarė knygos reikšmę išsaugant ir įvertinant mūsų technikos paveldą. Antroje dienos pusėje dirbo ir *Medicinos istorijos sekcija*, kuri konferencijoje buvo organizuojama jau antrą kartą. Šiais metais buvo jo buvo pristatyti trys pranešimai. Bendrame mokslo daktarų **Alinos Šveistytės, Violetos Apšegaitės, Algimanto Jakimavičiaus** pranešime „Zoologė Aldona Vaškevičiūtė ir dr. Jonas Basanavičius“ buvo pristatyta Lietuvoje mažai žinomą gamtininkė A. Vaškevičiūtė (1893–1981), kuri, pabaigusi studijas Tomske, atvyko į Lietuvą ir dirbo Kaune, vėliau Vilniuje. Pranešėjai ne tik pristatė pagrindinę A. Vaškevičiūtės tyrimo sritį – mirmekologiją (skruzdžių tyrimai), bet taip pat papasakojo apie to meto mokslinio darbo peripetijas, apie kurias mokslo literatūroje dar labai mažai skelbta tyrimų duomenų. Šio pranešimo akcentas – A. Vaškevičiūtės nuoširdi pagarba Jonui Basanavičiui, kurio vardą mokslininkė nutarė įamžinti naujai atrastos skruzdės pavadinime: *Formica cinerea Mayr var. Basanavičii nov. Var.* Dr. **Vilmos Gudienės** pranešimas nukėlė į XIX a., pranešime „Prof. Andriaus Sniadeckio 1801–1802 m. išrašytų vaistų sydiėties analizė“ kalbėta, kad chemijos profesorius Andrius Sniadeckis, kuris taip pat buvo Vilniuje labai populiarus gydytojas, puikiai panaudojo chemijos žinias farmakologijoje. Pranešėja demonstravo Vilniaus gydytojų skirtų vaistų autografus, analizavo ir lygino to meto dažniausiai skirtus vaistinius preparatus. Diskusijos

Mokslu istorikų konferencijos dalyviai (G. Zemlicko nuotr.).

dalyviai išgirdo medicinos istorikų gydytojų komentarus, lyginančius to meto ir šių dienų farmakologiją. **Eglė Sakalaukaitė-Juodeikienė, Arleta Bublevič ir Gytė Pakulaitė** pranešime „Andrius Sniadeckis (1768–1838) ir frenologijos populiarinimas Vilnius (XIX a. pradžia)“ pristatė prof. Andriaus Sniadeckio požiūrį į savo metu daug diskusijų sukėlusią Franco Jozefo Galo (Gall, 1758–1828) frenologijos teoriją apie smegenų žievės plotus, lemiančius vienus ar kitus žmogaus polinkius. Sekcijos darbą užbaigė dr. Ramūnas Kondratas, kvietęs teikti siūlymus naujam medicinos istorijos almanacho tomui, taip pat buvo svarstoma, kaip derėtų paminėti artėjančias 250-ąsias prof. Andriaus Sniadeckio (1768–1838) gimimo metines.

Antrą konferencijos dieną dirbo *Filosofinio ir sociologinio pobūdžio tyrinijimų* sekcija, kuri prasidėjo dr. **Naglio Kardelio** pranešimu ir pamąstymais aktualia visai akademeinei bendruomenei tema apie naujos valdžios brandinamą radikalią aukštojo mokslo pertvarką. Pranešėjas konstatavo, kad grynai ekonominiais principais valdoma aukštoji mokykla neatitinka klasikinės universiteto koncepcijos. Pagal klasikinį supratimą, universitetas – tai organiškasis disciplinų, asmenybių (rektorius, dėstytojai, studentai) ir vizijų (tikslų) visetas. Aukštojoje mokykloje, suprantamoje kaip verslo įmonė, vadovavimą išstumia vadybininkavimas. Joje nemažtoma apie mokyklos tikslus kaip filosofinę problemą, o siekiama vien pelno. Taip nebelieka vietos

idėjai, nevyksta diskusijos apie tikslus, o rektorius tampa autoritarišku vadovu. Prelegentas išvelgė paraleles tarp senovės Graikijos tironijos ir dabarties universiteto vadybininko. Kardelis neneigė laisvės rinkos vertės, tačiau pabrėžė, kad ji yra gera ekonomikoje, o kitoms gyvenimo sritims, šiuo atveju universitetams, ji netinka.

Svečias iš Liublino Maria'os Curie Skłodowska'os universiteto dr. **Pawelas Bytniewskis** pranešimą skyrė garsiam XX a. prancūzų filosofui ir istorikui Micheliui Foucault. Jis nagrinėjo Foucault kūryboje nuolat pasirodančią, tačiau paties autorius menkai išplėtotą temą apie žinojimo ir meno santykį. Bytniewskis įrodinėjo, kad šią temą prancūzų filosofas svarsto remdamasis prielaida, kad *fikcijos* ir *tiesos režimai* reprezentacinėse Vakarų sistemose yra susiję. Dėl šių sąsajų literatūra ir dailė epistemologinių lūžių metu pradeda vaidinti svarbų pažintinį vaidmenį – kritikuoti įsitvirtinusių suvokimo ir mąstymo modelius ir rengti dirvą naujų pažinimo formų pasirodymui. Taip Miguelio de Cervanteso romane *Don Kichotas* ir Giuseppe'ės Arcimboldo paveiksle *L'acqua* (Vanduo) kritikuojamas Renesanso epochai būdingas panašumų principas, siekiant parodyti jo iliuziškumą.

Dr. **Vytis Valatka** aptarė scholastinės mokslų klasifikacijos ypatybes. Jis teigė, kad Lietuvos scholastai, grupuodami mokslus, rėmėsi modifikuota Aristotelio klasifikacija. Jei Aristotelis mokslus skirstė į teorinius, praktinius ir pojetinius, tai scholastai paskutiniuosius iš viso pašalino iš mokslų tarpo ir apsiribojo tik teoriniais ir praktiniais mokslais. Vienas iš scholastų Jokūbas Ortizas taip apibūdina skirtumus

tarp teorinių ir praktinių mokslų: pirmieji (fizika, matematika, pirmoji filosofija) siekia pažinti tiesą apie pačius daiktus ir dėl to jie yra savitiksliai, o antrieji (politika, etika) orientuojasi į veikimą ir daiktus, kiek jie priklauso nuo pastarojo, ir dėl to jie nėra savitiksliai. Logika, kuri Aristotelio filosofijoje buvo priskirta prie parengiamųjų disciplinų, minėto scholasto įsitikinimu, privalo būti praktiniu mokslu. Valatkos teigimu, kitas Lietuvos scholastas Martynas Smigleckis dar radikaliau modifikuoja aristotelinę mokslų klasifikaciją. Jis tvirtina, kad praktiniai mokslai nėra mokslai tikrąja prasme. Tokiais jie gali būti laikomi tik antrine ir metaforine prasme.

Dr. **Aistė Bartkienė** susirinkusiuosius išsamiai supažindino su viena iš bioetikos krypčių *rūpesčio etika*. Pranešėja išskyrė 4 pagrindinius rūpesčio etikos bruožus. Pirma, moralinis subjektas suprantamas ne kaip substancija, bet kaip santykis. Antra, pabrėžiama žmonių tarpusavio priklausomybė ir atsakomybė už tuos, kurie priklauso nuo žmonių. Trečia, dėmesys kreipiamas į konkrečius žmonių ir kitų gyvų būtybių poreikius. Ketvirta, rūpinimasis suvokiamas kaip emociškai turininga veika. Bartkienės įsitikinimu, reikšmingiausias rūpesčio etikos indėlis į bioetiką – tai mintis, kad teisingo elgesio principų ieškojimas ir elgesio taisyklių bei teisių formulavimas nėra geriausia išeitis, nes dauguma mūsų veiksmų yra paremti išmoktomis praktikomis, o gebėjimas atpažinti ir patenkinti poreikius yra nuolat lavinamas įgūdis, esmingai išsiskiriantis konkrečiame kontekste.

Dr. **Aušra Rimaitė** nagrinėjo, kaip šiuolaikiniai socialiniai tinklai (Instagram,

Facebook, Twitter, Youtube ir kt.) veikia jais besinaudojančiųjų asmenybę. Analizuoti buvo pasirinkti duomenys, gauti apklausiant 1–3 kurso VDU ir LSMU studentus, priskiriamus prie y kartos (asmenys, gimę 1980–2004 m.). Pasak pranešėjos, šie duomenys atskleidė, kad socialinių tinklų naudotojai – tinklažmogiai – socialinius santykius mieliau mezga ir juos palaiko virtualioje erdvėje; yra giliai pasitikintys kitais, užjaučiantys, tolerantiški, tačiau tik virtualiame, o ne realiame gyvenime; taip pat yra save gerbiantys, savikritiški, drąsūs, motyvuoti, ieškantys pramogų kiekviename žingsnyje. Nebuvimą virtualioje erdvėje tinklažmogiai suvokia kaip grėsmę būti socialiai izoliuotiems. Todėl jiems baisu likti už tinklo ribų. Rimaitė konstatavo, kad informacinių technologijų naudojimas neužgožia realaus gyvenimo, tačiau kenkia bendravimui realybėje. Mat prastėja socialiniai įgūdžiai, sveikata, atsiranda priklausomybė.

Dr. **Kęstutis Šapoka** aptarė, kaip šiuolaikinėje psichologinėje antropologijoje traktuojama psichopatologija (šizofrenija) ir jos meninė raiška. Pasak pranešėjo, dėl įvairių istorinių priežasčių susiklostė diferencijuotas požiūris į pastarąjį reiškinių. Taria, kad tam tikri psichopatologinės ekspresijos bruožai atspindi „globalias“, „tarpkultūrines“, pamatines intrapsichinio šizofreninio proceso charakteristikas. Antra vertus, pripažįstama, kad šioms charakteristikoms daro įtaką ir kultūriniai komunikaciniai kontekstai, tradicijos, suteikiančios specifinių „patologinio“ mąstymo bruožų. Galiausiai sutinkama, kad psichopatologinės „meninės“ išraiškos turinys dažniausiai būna susijęs su konkre-

čia kultūrine patirtimi ir jos konceptualizavimo būdais. Todėl prieinama išvados, kad dažniausiai panašumai, atsiskleidžiantys „psichopatologiniame stiliuje“ ar įvairiuose piešimo testuose, skirtuose tirti kultūriniam kognicijos, savivaizdžio, vaizduotės, emocijų etc. skirtumams ir panašumams, gali būti paaiškinti biologiškai. Tuo tarpu aptinkami specifiniai skirtumai paprastai yra determinuoti kultūriškai.

Vilius Dranseika savo pranešime gynė hipotezę, kad kasdienėje kalboje įtvirtinta žinojimo samprata dera su vadinamąja klasikine žinojimo analize, žinojimą apibrėžiančia kaip pagrįstą teisingą įsitikinimą. Ši hipotezė prieštarauja nuo XX vidurio analitinėje epistemologijoje dominuojančiam požiūriui, kad esama aiškių kontrpavyzdžių klasiškai analizei, paprastai vadinamų Gettier atvejais. Dranseika gynė mintį, kad žinojimo neigimas Gettier atvejuose, kuris yra neblogai dokumentuotas empirinėje epistemologijoje, liudija ne apie klasikinės analizės klaidingumą, o apie nekorektišką vieno iš šios analizės elementų interpretavimą. Konkrečiai, pranešėjas gynė mintį, kad kasdienė pagrindimo sąvoka turi infalibilistinį komponentą, kuris ir paaiškina žinojimo neigimą Gettier atvejuose neatmetant pačios klasikinės analizės.

Dr. **Jonas Čiurlionis** gilinosi į Aristotelio fizikoje išdėstytą keturių elementų koncepciją ir siekė atskleisti jos sąsajas su šio Antikos filosofo metafizika. Metafizinius minėtos koncepcijos pagrindus prelegentas išvelgė Aristotelio požiūryje į 4 elementus kaip į, viena vertus, pirmines substancijas ir, antra vertus, pirminės materijos apraiškas. Siekdamas pagrįsti savo poziciją, Čiurlionis detaliai aptarė formas,

materijos, substancijos, substrato sąvokas ir jų vartojimą apibrėžiant 4 elementus bei jų vietą būties struktūroje.

Dr. **Rūta Marija Vabalaitė** pasidalijo Juozapo Goluchovskio traktato „Žvilgsnis į matematikos įtaką žmogaus išsilavinimui“, pasirodžiusio 1816 m. Vienoje, tyrimo rezultatais. Goluchovskio mintis prelegentė lygino su Jano Sniadeckio matematikos pagrindų samprata. Taip pat daug dėmesio Vabalaitė skyrė tam, kaip matematiką conceptualizavo vokiečių filosofai Immanuelis Kantas ir Friedrichas Schellingas, galėję daryti įtaką ir aptariamo autoriaus požiūri. Pranešėja nurodė, kad Schellingas nesutinka, jog visa matematika yra racionalus bendrybių pažinimas per atskirybes, teigia, kad tai būdinga tik geometrijai, o aritmetikai (analizei) priskiria tai, kas Kanto nuomone, būdinga filosofijai – atskirybės pažinimą per bendrybę. Esą nuo Kanto Schellingas skiriasi dar ir tuo, kad matematikoje mato ne sąvokų, o pačių idėjų konstravimą, Absoliuto savižinos refleksiją stebiniais.

Dr. **Margarita Poškutė** savo pranešimą skyrė lietuviškojo mesianizmo temai. Šios temos gvildenimo apraiškų prelegentė aptinka XIX–XX a. sandūros publicistiniuose tekstuose. Pagal ją, lietuviškasis mesianizmas buvo nevienalytis. Vieni pagrindinių dėmesį skyrė tautai. Jie tikėjo metafiziniu tautos reikšmingumu ir tautos įtaka žmonijos raidai. Tautos indėlių į bendrą žmonijos pažangą suprato kaip savojo savitumo – tautos dvasios ar sielos – atskleidimas. Kiti, sekdami Karlu Marxu ir Friedrichu Engelsu, sureikšmino ne tautą, bet socialinę klasę. Jie tvirtino, kad kelyje į beklasę visuomenę žmonijos laukianti ilga ir nuožmi kova, kurioje galiausiai susitiks

dvi išgrynintos socialinės grupės – buržuazija ir proletariatas. Baigdamą Poškutė pastebėjo, kad XIX–XX a. sandūros lietuvių inteligentai, kurdami tautos ar visos visuomenės išgelbėjimo planus, menką dėmesį skyrė Mesijui, Asmeniui-Išgelbėtojui.

Dr. **Alvydas Noreika** gilinosi į Amerikos lietuvių mokslo ir visuomenės veikėjo Vytauto Kavolio liberalizmo teoriją. Prelegentas Kavolį pristatė kaip nedogmatišką liberalą. Anot jo, pastarasis aiškiai reflektavo liberalizmo ne tik stipriąsias, bet ir silpnąsias puses. Esą savo trūkumų, pagal Kavolį, liberalizmas negalės įveikti pats vienas, o tik užmegzdamas kontaktus su kitomis pasaulėžiūromis. Vienas iš tokių trūkumų – tai nepakankamas dėmesys emociniam individo gyvenimui. Šį trūkumą liberalizmas galės įveikti tik su romantizmo, kuriame emocijos vaidina ypatingą vaidmenį, pagalba. Noreika siekė kritiškai įvertinti visu argumentus už ir prieš lietuvių išievių liberalo teiginį apie tai, kad liberalizmas savo teorinėse konstrukcijose ignoruoja emocijas. Jis pateikė pavyzdžius iš klasikinio liberalizmo laikotarpio teorijų, kurie atvirai prieštarauja pastarajam teiginiui, ir rekonstravo galimą Kavolio reakciją į juos. Prelegentas argumentavo, kad emocijų reikšmės žmogaus gyvenime suvokimas Kavoliui susiformavo ne per pažintį su pamatiniais romantizmo tekstais, tačiau atėjo iš jo mokslinių tyrinėjimų srities, froidizmo ir struktūrinio-funcinio neofroidizmo. Baigdamas pranešimą, Noreika iškėlė mintį, kad būtent froidizmas ir neofroidizmas sudaro sąlygas Kavoliui liberalizmo ir emocijų sąsajų ieškoti ne sąmoningame, bet pasąmoniniame teoretizavimo lygmenyje.

Dr. **Gintaras Kabelka**, neseniai išleidęs monografiją *Lietuvos filosofijos istoriografija* (2016), kurioje apibendrina savo vykdytus Lietuvos filosofijos raidos sovietmečiu tyrimus, analizavo, kaip 1940–1990 m. Lietuvos filosofai komunikavo tarpusavyje. Konstatavęs, kad sovietmečiu tarpusavio kritika ir bendraautorystė buvo menkai išvystyta, prelegentas savo dėmesį sutelkė į klausimą, ar tuo metu egzistavo filosofinės mokyklos. Kad atsakytų į šį klausimą, jis nagrinėjo filosofijos disertantų ir jų mokslinių vadovų tinklų ypatybes. Kabelka teigė, kad 1950–1989 m. buvo apgintos 99 filosofijos mokslo krypties disertacijos, iš kurių 53 % – Vilniaus universitete, 15 % – Filosofijos, sociologijos ir teisės institute, 15 % – Maskvos valstybiniame universitete, 5 % – Visuomenės mokslų akademijoje prie TSKP, 3 % – Leningrado valstybiniame universitete ir 4 % – kitur. Skaičiuojant ne tik paties filosofo, bet ir jo buvusių mokinių parengtus mokslo daktarus, į mokslinių vadovų lyderius išskyla Eugenijus Meškauskas, Vosylius Sezemanas, Jonas Macevičius ir Irmija Zaksas. Pirmajam tenka 23 mokslo daktarai, antrajam – 17, trečiajam – 14 ir ketvirtajam – 10. Kabelka argumentavo, kad vienintelė Meškausko grupė bibliometriniu požiūriu turi filosofinės mokyklos bruožus.

Dr. **Andrius Konickis** pateikė filosofinę Romualdo Ozolo ir Valdo Kukulo kūryboje naudojamos Dievo metaforikos interpretaciją. Pasak jo, trumpi poetų pasisakymai (o ne, kaip įprasta filosofiniuose tekstuose, nuoseklūs koncepcijų svarstymai) netrukdo atpažinti eilėraščiuose filosofinių idėjų. Juk esą Herakleito irgi turime tik pusanatro šimto taiklių poetinių frazių, bet vis dėlto laikome jį vienu iš filosofijos pradininkų.

Poetinės metaforos – ne lengvabūdiškas žaidimas žodžiais, o mėginimas tiksliau (ir gražiau) nusakyti žmogaus ir Dievo savybes, kitaip tariant pastangos „pažinti save“, kaip primygtinai rekomendavo senovės graikų filosofai. Bandymai prieštarauti Dievui, diskutuoti su juo, net kaltinti rodo poetų filosofinę nuostatą nustebti, abejoti ir klausti. Konickio įsitikinimu, filosofinis žvilgsnis į poeziją kur kas prasmingesnis, ko gero, pačiai filosofijai nei poezijai. Esą ignoruodami poeziją profesionalūs filosofai pražiopsotų daugybę eilėraščiuose užfiksuotų filosofinių idėjų.

Sekcijos darbą užbaigė dr. **Eimantas Peičius**, aptardamas orumo koncepcijos vartojimo bioetikos diskursuose problemškumą. Jo teigimu, nors orumo koncepcija sudaro vertybinę bioetikos pagrindą (remiantis ja apibrėžiamas pagrindinis bioetikos tikslas – išsaugoti žmogaus orumą), tačiau ji pati yra ambivalentiška ir prieštaringa. Orumo koncepcija yra sunkiai objektyvizuojama, atvira skirtingiausioms interpretacijoms ir nelengvai operacionalizuojama. Todėl vietoj to, kad padėtų išspręsti aktualias praktines dilemas, ji pati sukuria papildomų sunkumų.

Konferencijos metu Lietuvos kultūros instituto bibliotekoje veikė Birutės Valeckienės parengta parodėlė, kurioje konferencijos dalyviai galėjo susipažinti su naujais mokslo istorijos ir mokslo filosofijos leidiniais iš Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos fondų.

JUOZAS AL. KRIKŠTOPAITIS,
ALVYDAS NOREIKA, BIRUTĖ RAILIENĖ